

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи аргументації»

Ступінь освіти
Освітня програма

Бакалавр
Філософія

Тривалість викладання	12 чверть
заняття:	
лекції:	2 години
практичні роботи:	2 години
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/index.php?categoryid=47>

Кафедра, що викладає	Філософії і педагогіки
----------------------	------------------------

Викладач:
Жижченко Валерій Петрович
Кандидат філософських наук, доцент

Е-mail: Zhyzhchenko.V.P@nmu.one

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти;

лекції та практичні заняття проводяться відповідно до розкладу.

1. Анотація до курсу

Основи аргументації – дисципліна вибіркового блоку навчального плану підготовки бакалаврів за Освітньою програмою «Філософія». Змістом пропонованого курсу є прийоми і способи аргументації. Розглядаються такі питання як предмет даної дисципліни та її завдання. Даються відомості про те, як відбувалася аргументація в минулому, які етапи становлення ця наука пройшла. Розглядаються також закони, які використовуються під час аргументації, а також її види. Докладно досліджуються види аргументів. Приділяється увага також і тому, як можна ефективно використовувати знання цієї дисципліни в суперечках (диспутах, дискусіях).

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – створення у студентів вміння аргументувати філософські, наукові, політичні та ділові положення, визначати силу цієї аргументації.

Завдання курсу:

Оволодіти теоретичними основами, категоріальним апаратом дисципліни Основи аргументації;

Сформувати здатності самостійно вибудовувати різного роду аргументацію, впізнавати вид і бачити структуру аргументації, наведеної письмово або усно, оцінювати її правильність.

Мати уявлення про сутність, структуру й види суперечок.

Знати вимоги, які застосовуються до кожного з видів суперечок, правила, яких слід дотримуватися.

Вміти грамотно вести суперечку, викриваючи некоректні методи ведення її.

3. Дисциплінарні результати навчання

- Вміння розрізняти типи положень в обґрунтуванні яких виникає необхідність (обґрунтування істинності й обґрунтування цінності), вміти застосувати необхідний тип аргументації відповідно до типу положення.
- Володіння категоріальним апаратом дисципліни «Основи аргументації», вміння давати оцінку наведеній аргументації в плані відповідності її характеру тези, законам і правилам логіки.
- Мати уявлення про сутність, структуру й види суперечок.
- Знати вимоги, які застосовуються до кожного з видів суперечок, правила, яких слід дотримуватися. Вміти грамотно вести суперечку, викриваючи некоректні методи її ведення.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
1 Предмет Основ аргументації.
1.1. Теорія аргументації як наука.
1.2. Завдання теорії аргументації. 1.4.
1.3. Переконливі підстави. Принцип достатньої підстави.
1.4. Абсолютне та відносне обґрунтування.
1.5. Мова та її функції.
2. Емпірична й теоретична аргументація.
2.1. Пряме підтвердження.
2.2. Підтвердження наслідків.
2.3. Факти в аргументації.
2.4. Види емпіричної та теоретичної аргументації.
2. 5. Межі обґрунтування.

Види та тематика навчальних занять
3. Теоретична й контекстуальна аргументація.
3.1. Умова сумісності.
3.2. Межі обґрунтування.
3.3. Традиція й авторитет
4. Аргументація і цінності.
4.1 Цінності й епістемологія.
4.2. 2. Опис та оцінка.
4.3. Види обґрунтування оцінок.
4.4. Контекстуальні аргументи.
4.5. Принципи моралі.
5. Пояснення і цінності в аргументації.
5.1. Пояснення, передбачення й розуміння.
5.2. Розуміння поведінки.
5.3. Розуміння природи.
5.4. Розуміння мовних виразів.
6. Проблемні ситуації в аргументації. Помилки та викрути в аргументації.
6.1. Багатоманітний світ проблем.
6.2. Некоректні доведення. Софізми
6.3. «Є» и «повинен»..
6.4. Стандартні та некоректні аргументи
7. Поняття ерістики.
7.1. Суперечка як окремий випадок аргументації. Структура суперечки.
7.2. Структура і види суперечки.
7.3. Загальні вимоги до суперечки
7.4. Прийоми, які застосовуються під час суперечки, коректні і некоректні.
7.5. Чи можна здобути перемогу в суперечці?
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Предмет теорії аргументації.
1.1. Теорія аргументації як наука.
1.2. Завдання теорії аргументації.
1.3. Складові теорії аргументації.
1.4. Огляд тем, структура предмета.
2. Емпірична й теоретична аргументація.
2.1. Пряме підтвердження.
2.2. Підтвердження наслідків.
2.3. Факти в аргументації.
2.4 Аргументація: дедуктивна, системна.
2.5. Спростовність та перевіряємість.
3. Теоретична й контекстуальна аргументація.
3.1. Умова сумісності.
3.2. Межі обґрунтування.
3.3. Традиція й авторитет
3.4. Інтуїція й віра
3.5 Здоровий глузд і смак.
4. Аргументація і цінності.
4.1 Цінності й епістемологія.
4.2. 2. Опис та оцінка.
4.3. Види обґрунтування оцінок.
4.4. Контекстуальні аргументи.
4.5. Принципи моралі.

Види та тематика навчальних занять

5. Пояснення і цінності в аргументації I.

5.1. Пояснення, передбачення й розуміння.

5.2. Розуміння поведінки.

5.3. Розуміння природи.

5.4. Розуміння мовних виразів

6. Проблемні ситуації в аргументації. Помилки та викрути в аргументації.

6.1. Багатоманітний світ проблем.

6.2. Некоректні доведення. Софізми

6.3. «Є» и «повинен»..

6.4. Стандартні та некоректні аргументи

7. Поняття ерістики.

7.1. Суперечка як окремий випадок аргументації. Структура суперечки.

7.2. Види суперечки.

7.3. Загальні вимоги до суперечки

7.4. Прийоми, які застосовуються під час суперечки, коректні і некоректні.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Загальна система оцінювання курсу рейтингова

Передбачається тестовий контроль або виконання контрольної роботи, що охоплює необхідний матеріал. Вища оцінка проходження тесту або контрольної роботи становить 60 балів.

Вища оцінка, яку можна заробити, виступаючи на всіх практичних заняттях, становить 40 балів.

Отже,
 $60+40=100$ балів.

Відсутність на заняттях забирає по 1 балу за заняття, якщо це заняття не відпрацьоване.

6 самостійних робіт слід виконати до призначеного часу (відповідний тиждень). У разі запізнення робота оцінюється на 1 бал нижче.

Лекції: для повноцінного сприйняття та засвоєння матеріалу лекцій бажаним є попереднє самостійне опрацювання запропонованих джерел та літератури.

Семінарські заняття: На кожне семінарське заняття всі учасники мають опрацьовувати запропоновані джерела й літературу, щоб бути готовими до доповіді та до активного обговорення питань, пов'язаних із матеріалом доповідей, а також для виконання відповідних практичних завдань.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".
<http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на

персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал.

У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Комаха Л. Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні. Монографія. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 360 с.
Детальніше: https://www.yakaboo.ua/ua/logichni-zasadi-argumentacii-u-filosofs-komu-znanni-monografija.html?gclid=Cj0KCQjwvO2IBhCzARIsALw3ASqnhR9ecghqpu3F-U0SoFMH42an2NyTkVyLJUCWrglL7Ba4Nkg-4e8aAnMUEALw_wcB
2. Кузина Е. Теория и практика аргументации. Учебник. - М., 2021. – 256 с.
3. Поварнін Сергій. Суперечка: Про теорію і практику суперечки. (Переклад з: Поварнин Сергей. Спор: О теории и практике спора. Минск: ТПЦ "ПОЛИФАКТ". Московская издательская группа, 1992. Автор перекладу Жижченко В. П.).

Додаткова література:

1. Алексеев, А.П. Теория аргументации: классические идеалы и технологические перспективы. / А.П. Алексеев. - М.: Когито-Центр, 2010. - 76 с.
2. Демина Л. А. Теория и практика аргументации: Учебное пособие / Л. А. Демина. - М.: Норма: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 272 с.
3. Жижченко В.П. Логіка: Підручник. – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2019. – 348 с.
4. Зайцев, Д.В. Теория и практика аргументации: Учебное пособие / Д.В. Зайцев. - М.: ИД Форум, 2013. - 224 с.
5. Хоменко, И. В. Логика. Теория и практика аргументации. Учебник и практикум : учебник для бакалавров / И. В. Хоменко. — 3-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2014. — 327 с. — Серия : Бакалавр. Базовый курс.